

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston toimintasääntö

1. Toiminta-ajatus ja periaatteet

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto on hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin vammaisille henkilöille (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32 §). Vammaisneuvosto on Pohjois-Pohjanmaan vammaisten henkilöiden poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin. Vammaisneuvosto toimii vammaisten äänenä kaikessa hyvinvointialueen päätöksenteossa, joka vaikuttaa vammaisiin henkilöihin nyt ja tulevaisuudessa.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä vastaa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue tämän toimintasäännön mukaisesti. Hallintosäännön mukaan vammaisneuvostolla on oikeus tehdä esityksiä aluehallitukselle. Hallintosäännön mukaan hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta seuraa ja arvioi vaikuttamistoimielinten toiminnan toteutumista hyvinvointialueella.

Vammaisneuvoston toimintaa ohjaavia arvoja ovat yhdenvertaisuus, saavutettavuus, osallisuus, rohkeus, erilaisuuden kunnioittaminen ja oikeudenmukaisuus.

2. Vammaisneuvoston tehtävät

Vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä vammaisten sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielin tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella (Laki hyvinvointialueesta 32 § 2. mom.). Vaikuttamistoimielimet eivät ole Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen

hyvinvointialueissa tarkoitettuja toimielimiä eivätkä viranomaisia. Vaikuttamistoimielimet eivät tee hallintopäätöksiä (Hallintosäännön 3. luku).

Vammaisneuvosto:

- Osallistuu valmisteluun koskien hyvinvointialueen suunnitelmia ja toimenpiteitä vammaisten hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä vammaisten tarvitsemien palvelujen, omaishoidon, etuuksien ja tukitoimien järjestämiseksi.
- Vaikuttaa ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen siten, että hyvinvointialueen tilat soveltuvat vammaisten tarpeisiin.
- Arvioi vammaisten tarvitsemien sosiaali- ja terveysten palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta, riittävyttä ja laatua hyvinvointialueella.
- Vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan muun muassa aloitteilla, lausunnoilla ja kannanotoilla asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten ja heidän läheisten tarvitsemien palveluiden kannalta.
- Tukee yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan kuntien vammaisneuvostojen välillä ja tekee yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa.
- Edistää vuoropuhelua hyvinvointialueen päättäjiin, viranhaltijoihin ja työntekijöihin ja muihin viranomaisiin lisätäkseen yhteistyötä ja suoria vaikuttamismahdollisuuksia.
- Tekee toimintasuunnitelman sisältäen viestintäsuunnitelman ja toimintakertomuksen, jotka esitellään aluehallitukselle.
- Nimeää tarvittaessa edustajansa hallintosäännössä mainittuihin toimielimiin ja muihin työryhmiin.

Vammaisneuvoston jäsenen tulee osallistua toimintaan aktiivisesti ja hoitaa hänelle osoitetut luottamustehtävät. Jäsenen tulee toimia vuorovaikutuksessa kunnan vammaisneuvoston ja hyvinvointialueen vammaisneuvoston välillä. Hänen tulee myös tuoda edustamansa kunnallisen vammaisneuvoston esittämät asiat käsiteltäväksi hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.

Vammaisneuvostolla on työvaliokunta, jonka tehtävänä on kokousten ja lausuntojen valmistelu, toiminnan suunnittelu ja kehittäminen, sekä kiireellisten asioiden hoitaminen.

3. Vammaisneuvoston kokoaminen, toimikausi, nimeäminen ja järjestäytyminen

Aluehallituksen on asetettava vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto.

Vammaisneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vammaisneuvostojen jäsenistä siten, että kustakin vammaisneuvostosta valitaan vähintään yksi edustaja. Aluehallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32 §).

Hyvinvointialueen vammaisneuvoston toimikausi on neljä vuotta. Aluehallitus antaa toimeksiannon kuntien kirjaamojen kautta kuntien vammaisneuvostoille siten, että kustakin vammaisneuvostosta valitaan yksi edustaja ja varaedustaja. Kuntien vammaisneuvostoja pyydetään nimeämään hyvinvointialueen vammaisneuvostoon edustaja, jolla on kokemusta tai perehtyneisyyttä vammaisuuteen liittyen.

Vammaisneuvoston jäseniä, varajäseniä ja muita jäseniä nimitettäessä tulee pyrkiä siihen, että eri tavoin vammaiset henkilöt tulevat vammaisneuvostossa edustetuiksi.

Vammaisneuvoston kokoonpanoa määritettäessä tulee huomioida, että eri vamma- ja sairausryhmät ovat monipuolisesti edustettuina vammaisneuvostossa.

Aluehallitus nimeää vammaisneuvoston ja oman edustajansa toimikautensa ajaksi. Lisäksi aluehallitus voi nimetä vammaisneuvostoon muita henkilöitä (esimerkiksi järjestöjen edustajia, asiantuntijajäseniä).

Vammaisneuvosto järjestäytyy ensimmäisessä kokouksessaan ja valitsee toimikautensa ajaksi puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja edustajat Pohteen hallintosäännön mukaisiin toimielimiin. Henkilövaaleissa äänestys tapahtuu suljetulla lippuäänestyksellä enemmistövaalina. Vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan työvaliokunnan, johon kuuluu puheenjohtajisto ja neljä jäsentä. Mikäli vammaisneuvoston edustaja luopuu tehtävästään hyvinvointialueen vammaisneuvostossa kesken kauden, aluehallitus nimeää uuden edustajan loppukaudeksi kyseisen kunnan vammaisneuvoston esityksen mukaisesti.

4. Kokouskäytännöt

Hyvinvointialueen vammaisneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estyneenä varapuheenjohtaja. Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista, vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta hallintosäännön 17. luvun mukaisesti.

Puheenjohtajisto vastaa vammaisneuvoston edustamisesta, jollei kokous toisin päättä. Puheenjohtajisto voi sopia keskenään tehtävien tarkemmasta jaosta.

Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä osallistuu kokoukseen. Hyvinvointialue vastaa siitä, että vammaisneuvostolle osoitetaan hyvinvointialueelta yhteyshenkilö ja kokoussihteeri. Kokousten järjestelyistä vastaa puheenjohtaja yhdessä hyvinvointialueen yhteyshenkilön kanssa. Kokoustilojen tulee olla esteettömiä.

Työvaliokunnan kokouksissa tulee olla paikalla puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puolet jäsenistä. Hyvinvointialueen vammaisneuvostolla on vuoden aikana vähintään neljä kokousta. Lähikokoukset voidaan järjestää eri paikkakunnilla. Kokouksissa on etäosallistumismahdollisuus. Vammaisneuvoston ja sen työvaliokunnan esityslistat ja pöytäkirjat viedään hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmään ja verkkosivulle. Sähköisten materiaalien täytyy olla saavutettavia.

5. Kokouspalkkio ja matkakustannukset

Vammaisneuvoston ja sen työvaliokunnan jäsenille sekä aluehallituksen edustajalle maksetaan kokouspalkkiot ja kustannusten korvaukset sekä matkakustannukset

hyvinvointialueen hallintosäännön luvun 19 mukaisesti. Kokouspalkkio on hallintosäännön 172 §:n 1 momentin kohdan 5 mukainen.

6. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tehtävät

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue huolehtii vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Hyvinvointialue tukee ja ohjaa toimintaa nimeämällä vastuuhenkilöt (yhteyshenkilö ja sihteeri) sekä järjestämällä tarvittaessa perehdytystä toiminnan tueksi. Hyvinvointialue vastaa siitä, että vammaisneuvoston näkemysten kysyminen tehdään luontevaksi osaksi päätöksentekoa.

7. Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan sen jälkeen, kun vammaisneuvosto on toimintasäännön käsitellyt ja aluehallitus on asian hyväksynyt.